

Košice 26. augusta 2015

Vážení pedagógovia,
pracovníci škôl a školských zariadení,
milí študenti!

Švajčiarsky básnik Johann Kaspar Lavater povedal zaujímavú myšlienku: „Ak chceš byť múdry, nauč sa rozumne spytovať, pozorne počúvať, pokojne odpovedať, a keď nemáš čo povedať, prestaň hovoriť.“ Vážiť svoje slová a nevypustiť z úst nič, čo by sme raz mohli ľutovať, je veľké umenie. Vedel o tom aj nositeľ Nobelovej ceny, americký spisovateľ Ernest Hemingway. Skonštatoval, že „dva roky treba, aby sme sa naučili hovoriť, a päťdesiat rokov, aby sme sa naučili mlčať.“ Ak na začiatku školského roka navádzam k tomu, aké dôležité je mlčať, nemyslím tým, že by sa naše školy mali stať tichými miestami. Práve naopak. Som presvedčený, že do nich po prázdninách vstupujú mladí ľudia, ktorí majú čo povedať a vedia, čo chcú hovoriť. Želám Vám všetkým, aby múdre a zmysluplné vety naplnili triedy, učebne, dielne i všetky priestory našich škôl.

Na začiatku nového školského roka môžeme s hrdosťou skonštatovať, že v porovnaní s ostatnými, sme jediný kraj, v ktorom sa štatistické údaje vyvíjali pozitívnym smerom. Za posledné štyri roky na nich neustále narastal počet technických odborov i počet žiakov študujúcich v týchto odboroch. Počet žiakov v netechnických odboroch klesal. Tento trend nás teší, pretože dáva možnosti nájsť si zmysluplnú budúcnosť.

Na Slovensku sa intenzívne spúšťa duálne vzdelávanie. Aj u nás sme sa pustili touto cestou. Zatiaľ štyri školy podpísali zmluvy so zamestnávateľmi. Niekoľko desiatok žiakov sa budú vzdelávať na základe zmlúv o duálnom vzdelávaní medzi školou a konkrétnou firmou. Sme zvedaví, čo to prinesie, aké budú skúsenosti škôl i firiem. Nemyslíme si ale, že duálne vzdelávanie je všeliek. Naše skúsenosti hovoria, že rovnako schodná a efektívna je aj cesta centier odborného vzdelávania, na ktorú sme sa dali už v roku 2009. Spokojnosť zamestnávateľov s absolventmi dokazuje, že fungovanie našich centier pri desiatich stredných odborných školách pokrýva požiadavky zákona o odbornom vzdelávaní. Pripravujeme otvorenie jedenásteho COV pri Obchodnej akadémii v Rožňave, ktoré bude zamerané na ekonomiku.

Spolupráca COV so zamestnávateľmi je veľmi dobrá. Všetky centrá sú moderne vybavené, majú vynikajúcich odborníkov, ktorých kvalifikácia sa neustále zvyšuje a aktualizuje sa na úroveň, ktorú partnerské firmy žiadajú. Nechceme tento osvedčený systém bezhlavo meniť. Naopak, budeme naďalej budeme rozvíjať činnosť v našich COV v súčinnosti s partnerskými firmami.

V gymnáziách sme začali v roku 2010 realizovať myšlienku profilácie. Na začiatku ju neprijali všetci príliš pozitívne. Dnes už gymnáziá pochopili, čo profilácia znamená. Chceme zvýrazňovať ich pozitívne stránky a rozvíjať to, v čom je konkrétna škola najlepšia. Gymnáziá pripravujú žiakov na rôzne vysoké školy. Každé vie, pre ktorú univerzitu alebo fakultu pripraví najviac absolventov. Práve týmto smerom sa logicky uberá profilácia, ktorú chceme rozvíjať. Za pravdu nám dáva aj inovatívny štátny výchovnovzdelávací program. Jednou z jeho prvých podmienok je práve profilácia gymnázia.

S univerzitami komunikujeme na zmluvnej, ale aj neformálnej báze. Spolupráca odzrkadľuje spoločný cieľ, aby absolvent strednej školy prišiel na univerzitu čo najlepšie pripravený na štúdium. Sme pyšní na to, že práve regionálna samospráva, teda najväčší zriaďovateľ stredných škôl, je iniciátorom a motorom profilácie aj spolupráce.

V oblasti financovania ministerstvo školstva avizuje zmenu systému, ktorú dlhodobo vnímame ako nevyhnutnú. Pozitívne hodnotíme už to, že pre rok 2015 ministerstvo stanovilo garantované minimum vo výške 90 percent. Desaťpercentná možnosť prerozdelenia je pre nás dostatočným nástrojom na to, aby sme mohli zvyšovať kvalitu, rozširovať ponuku, zlepšovať spoluprácou s firmami i základnými školami. Vďaka tomu máme ako zriaďovateľ lepšiu možnosť vyladiť spravodlivý systém prerozdelenia finančných prostriedkov. Na jednej strane odráža objektívnu potrebu škôl, na druhej strane nám dáva možnosť motivovať a oceňovať vyššiu kvalitu na jednotlivých školách.

Už v tomto roku sa finančné prostriedky na pohyblivú zložku mzdy v rozpočtoch jednotlivých škôl stanovovali na základe plnenia motivačných kritérií, čo odzrkadľuje kvalitu školy. Dáva nám to možnosť rozdeliť peniaze tak, aby žiadna zo škôl nemusela produkovať neuhradené záväzky. Na druhej strane nám to dáva možnosť motivovať a oceňovať. Okrem odstraňovania havarijných stavov môžeme časť prostriedkov využiť už aj na zlepšovanie materiálneho, technického a interiérového vybavenia škôl.

Pedagógovia v našom kraji majú druhú najvyššiu priemernú mzdu na Slovensku. To je určite potešujúci fakt, no verím, že bude aj motivujúcim prvkom, aby sme podobnú priečku dosiahli aj vo výchovných a vzdelávacích výsledkoch žiakov. V nich sme v predchádzajúcom období, žiaľ, patrili iba k priemeru. Výsledky dokáže pedagóg ovplyvniť len z jednej časti. Postarať sa o to musí hlavne žiak, musí na sebe pracovať, aby dosahoval také výsledky, ktoré mu umožnia prežiť život podľa svojich vlastných predstáv. Musí si vybrať správne štúdium, školu, odbor. Aj tu sa snažíme, aby kariérne poradenstvo na základných školách dostalo iný rozmer. Aby sa poradcovia dokázali venovať všetkým žiakom, aby mali dostatok informácií, aj o zamestnávateľoch. Aby si čo najväčšie percento detí vybralo strednú školu podľa toho, aké má predpoklady, schopnosti, zručnosti, talent.

Od zručnosti a talentu je len na skok ku kreativite. Časť z prostriedkov v pohyblivých zložkách miest je práve za kreativita a iniciatívu. Podporujeme ju a hľadáme. Veríme, že sa prejaví vo výučbe, ale aj v mimoškolských a voľnočasových aktivitách. Aj v tomto roku budeme podporovať školské športové súťaže. Máme ambíciu vytvoriť pracoviská regionálneho centra mladých v okresných mestách, aby sa každý mohol zapájať do zmysluplných aktivít. Za doterajších sedem ročníkov treba pochváliť všetkých organizátorov i účastníkov a zaželať veľa úspechov všetkým, ktorí sa budú viac hýbať v tomto roku.

Milí študenti, vážení pedagógovia a zamestnanci škôl, dovoľte mi na začiatku nového školského roka zaželať Vám veľa chuti, tvorivých síl, energie a odhodlania. Prajem Vám pevné zdravie, spokojnosť a veľa pozitívnych chvíľ v pracovnom i osobnom živote v školskom roku 2015/2016.

JUDr. Zdenko Trebuľa
predseda Košického samosprávneho kraja